

VIRITTÄYTYMISESTÄ VISIOINTIIN

Terveysalan opettajat työnsä kehittäjinä

Merja A.T. Reunanen ja Katri Ryttyläinen-Korhonen (toim.)

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	4
2 VIRITTÄYTYMISTÄ UUDEN OPPIMISEEN	6
2.1 Blogit käyttöön verkko-opinnoissa.....	8
2.2 TodaysMeet tuo mobiililaitteet luokkaan	10
3 AIKAISEMMAN OSAAMISEN AKTIVOIMISTA JA KARTOITTAMISTA	12
3.1 Anatomian ja fysiologian sanasto haltuun Quizlet-ohjelmalla.....	14
4 VILLIÄ VISIOINTIA	16
4.1 Visiointia yhteistyössä työelämän toimijoiden kanssa.....	18
5 TIEDON KOONTIA JA TIEDON KÄSITTELYÄ	20
5.1 Asiantuntijahaastattelut syventävät verkko-opintoja	22
5.2 Pariopettajuus vahvistaa osaamista	24
5.3 Valtakunnalliset verkko-opinnot luovat pohjaa Terveysrasteille	26
5.4 Moniammatillisia opintoja case-pohjalta	28
6 TUOTOKSET JAKOON!	30
6.1 Kirjalliseen raportointiin pikaopas Powtoon-ohjelmalla	32
6.2 Opiskelijat tuottivat kansainvälisen tuulahduksen e-kirjana	34
7 MITÄ OPITTIIN, MITEN JA MIKSI	36
7.1 Flinga ryhmäreflektion apuvälineenä.....	38
8 MITEN TÄSTÄ ETEENPÄIN?	40

KIRJOITTAJAT

Dillström Jaana, lehtori

Hartikainen Pirjo, lehtori

Henttonen Anne, lehtori, koulutuspäällikkö

Iivanainen Ansa, lehtori

Jouppila-Kupiainen Elina, lehtori

Kammonen Sirpa, lehtori

Kankkunen Haija, lehtori

Kinnunen Teija, tuntiopettaja

Kraft-Oksala Pia, lehtori

Laanterä Sari, yliopettaja

Lamberg Suvi, tuntiopettaja

Luukkainen Sirpa, lehtori

Lybeck Tiina, lehtori, koulutuspäällikkö

Martikainen Vappu, lehtori

Mäkeläinen Paula, yliopettaja

Okkonen Tuula, lehtori

Pihlaja Leila, lehtori

Reunanen Merja A.T., yliopettaja

Ruotsalainen Erja, lehtori

Ryttyläinen-Korhonen Katri, koulutusjohtaja

Saar Laura, tuntiopettaja

Sajaniemi Päivi, lehtori

Sarén Helka, lehtori

Turtiainen Tarja, lehtori

Uosukainen Leena, yliopettaja

Julkaisija: Mikkelin ammattikorkeakoulu, 2015

Julkaisusarja: Vapaamuotoisia julkaisuja

– Free-form Publications D62

Kuvituskuvat: iStock

Taitto: Tammerprint Oy

ISBN: 978-951-588-531-9 (PDF)

ISSN: 1458-7629

1 JOHDANTO

Merja A.T. Reunanen ja Katri Ryttyläinen-Korhonen

Tämä julkaisu tekee näkyväksi terveysalan opettajien työtä. Mikkelin ammattikorkeakoulun terveysalan opettajat toteuttivat vuoden 2015 kuluessa arkityöhönsä sisältyneenä koulutuksen kehittämisen prosessin. Päivittäisen työn ohessa opettajat ottivat haltuun monimuotoisia pedagogisia ratkaisuja, tekivät rohkeita kokeiluja ja kokivat työn iloa niin opettajatiimeissä kuin yhteistoiminnassa opiskelijoiden kanssa. Mitä kokeiltiin, mitä tuotettiin ja koettiin, mikä onnistui ja mikä ei - siitä kooste näillä sivuilla näytöksi opettajien kyvystä heittäytyä oman työnsä ketterään kehittämiseen.

Kehittämisprosessi aktivoitui syksyllä 2014 terveysalan laitoksen kehittämispäivässä, jossa yliopettaja Katri Aaltonen Haaga-Helian ammatillisen opettajakorkeakoulun digitaalisen pedagogiikan hankkeesta valmensi ja rohkaisi opettajia arkityön kehittämiseen. Kehittämisen keskiössä olivat vuorovaikutteisten mobiiliohjelmien hyödyntäminen ja opiskelijoiden aktiivista osallistumista edellyttävien pedagogisten ratkaisujen haltuunotto koulutuksen haasteissa.

Tulevaisuuden terveysalan osaamiseen suuntaavassa koulutuksessa opettajan on hallittava laaja kirjo pedagogisia ratkaisuja, joilla mahdollistaa ja ohjata oppimista erilaisissa tilanteissa. Koulutuksen kuluessa opiskelijat työskentelevät pienryhmissä simulaatiotilanteissa, hankkivat, muokkaavat, tuottavat ja jakavat tietoa itsenäisesti ja verkkovälitteisesti haasteellisten tehtävien parissa kotona. Opiskelijat työskentelevät monialaisissa suuryhmissä, rakentavat osaamistaan työelämäprojekteissa ja ohjatussa harjoittelussa työpaikoilla sekä harjoittelevat tulevaa työtään myös asiakkaiden kodeissa ja elinympäristöissä. Osa opiskelijoista opiskelee työnsä ohella täydentäen jo ammatissa hankittua osaamistaan, osa opiskelee alan ja ammatin vaihtamisen myötä monimuotoisesti ja osa-aikaisesti. Näihin haasteisiin ei luokkahuone ja perinteinen koulutyö enää vastaa.

Kukin opettaja valitsi yksin, pareittain tai pienissä tiimeissä jonkin teeman vuoden pedagogiseksi kehittämiskohteeksi. Kehittämistehtävissä oli tarkoitus pohtia, mitä on se osaaminen, jota tavoitellaan. Millaiset oppimisen teot ohjaavat taitojen ja tekniikoiden oppimiseen, ja mitkä taas tukevat ongelmanratkaisua tai päätöksentekoa? Miten voisimme mahdollistaa opiskelijoiden aktiivisen otteen oman osaamisensa kehittämiseen?

Seuraavilla sivuilla esitellään opettajien kehittämistehtävistä saatuja kokemuksia. Ne raportoidaan tässä julkaisussa oppimisen tekoina. Virittäytymisestä uuden oppimiseen edetään aikaisemman osaamisen aktivointiin, siitä villien visiointien kautta kokemusten ja tiedon keräämiseen, tulosten jakamiseen ja lopulta osaamisen arviointiin. Sivuilla on myös linkkejä tai viitteitä ehdotetuille verkkosivuille tai muihin lähteisiin. Jatkossa vastaavaa opettajan työkalupakkia aletaan koota e-kampuksen Best practices -foorumille.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Mikkelin ammattikorkeakoulu vielä vuonna 2015) lähtökohtana on menestyä ennakoimalla. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun yhtenä arvona onkin edelläkävijyyys – koulutamme tulevaisuuden osaajia. Niin ikään strategian mukaisesti ammattikorkeakoulun opetuksen tulee olla laadukasta ja ajanmukaista. Pelillistäminen, simulaatiot, työelämäpedagogiikka ja monialaiset oppimisympäristöt ovat pedagogista ammattikorkeakoulun kärkiosaamista. Tämä julkaisu on mainio esimerkki pedagogisesta uudistamisesta ja opettajien edelläkävijyydestä, sillä strategian ja pedagogiikan onnistuminen punnitaan lopulta arjen opetustyössä.

LÄHTEET

Aaltonen, Katri 2015. Suuryhmäpedagogiikka Mikkelin ammattikorkeakoulussa. Luentoaineisto. Terveysalan laitoksen kehittämispäivä 4.2.2015.

Mikkelin ammattikorkeakoulu 2015. Ennakoiva menestyä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) strategia 2022 ja visio vuoteen 2030. Saatavilla Xamkin intrassa.

2 VIRITTÄYTYMISTÄ UUDEN OPPIMISEEN

Mitä oppimisen tekoja tulisi tapahtua, kun tartutaan uuteen oppimiskokonaisuuteen? Näin kysyi kouluttaja Katri Aaltonen koulutuspäivässämme. Hän muistutti, että opintojen aluksi on tarpeen virittäytyä uuden oppimiseen. Siinä tarvitaan yhteisesti jaettua ymmärrystä siitä, mitkä ovat oppimisen tavoitteet, mikä on opintojakson tarkoitus ja millaista opiskelun toimintatapaa sovelletaan. Virittäytymiseen sisältyy myös oppimistekoihin suuntautuvien tehtävien antoa ja niiden selkeyttämistä niin, että kaikki osallistujat ovat uuden oppimiseen hyvin orientoituneet.

Virittäytymiseen liittyviä kokeiluja tehtiin ottamalla blogit työväliseksi ja oppimisympäristöksi verkko-opinnoissa ja testaamalla, miten TodaysMeet-mobiililyökalu soveltuu lähiopiskelussa opittavien asioiden selkeyttämiseen.

2.1 Blogit käyttöön verkko-opinnoissa

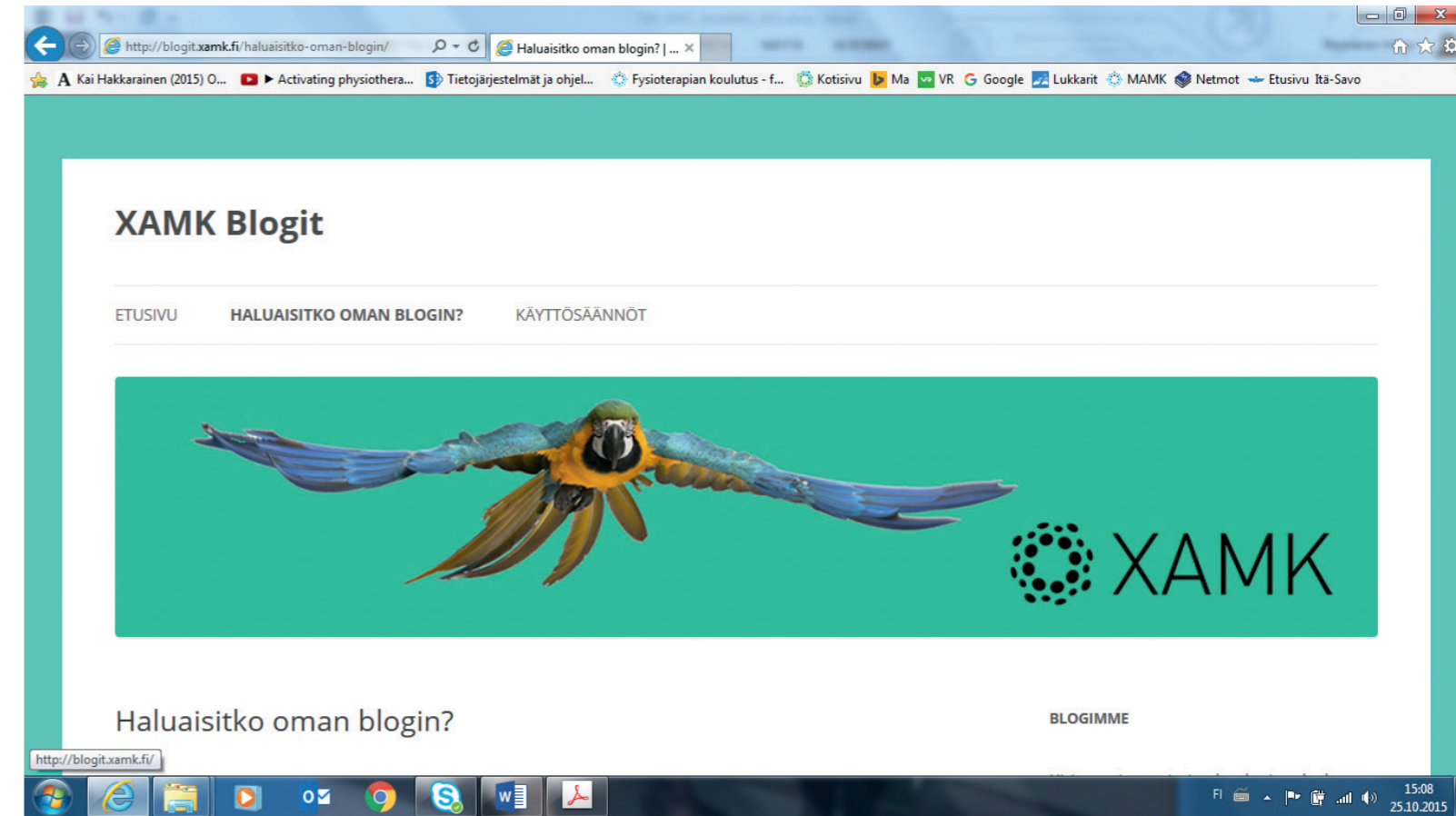
Leila Pihlaja, Päivi Sajaniemi ja Tarja Turtiainen

Tavoitteena oli, että perehdytään blogin käyttöön työkaluna verkko-opetuksessa ja jaetaan saatuja kokemuksia. Opiskelijoiden projektiin kuului perehtyä blogiin opiskeluvälineenä, jakaa kokemuksia siitä, miten blogeja voitaisiin käyttää opetuksessa, ja rakentaa yhteinen blogialusta, jossa voidaan harjoitella alustan käyttöä ja arvioida kokemuksia.

Projektin aikana perehdyttiin blogin käyttöön opetuksessa ja erilaisiin blogialustoihin (esim. Verkko-opetuksen välineet -kurssin blogiympäristö Xamkin intrassa ja Office 365:n SharePoint).

Projektin kuluessa ymmärrettiin blogin erilaiset käyttömahdollisuudet ja saatiin tilaisuus kokeilla niitä. Blogi soveltuisi hoitotyön koulutuksessa esimerkiksi hoitotyön johtaminen ja yrittäjyys -opintojaksolle. Blogin käytössä tulisi huomioida tietojen luottamuksellisuus. Haasteellista blogien käyttämisessä oli niiden tekninen toimivuus ja käyttökelpoisuus sekä opiskelijoille uudenlaiset työskentelytavat ja/tai pedagogisten toimintamallien omaksuminen.

Opettajan näkökulmasta blogien käyttökokeilu oli innostavaa, koska blogien käyttöä hoitotyön opetuksessa on tutkittu melko vähän.

KUVA 1. Opettaja tai opiskelijaryhmä voi tilata oman blogin [Xamkin sivuilta](#).

LÄHTEET

- Karapuu, Anna-Maija 2015. Blogi hoitotyön opettajan ja ohjaajan yhteydenpidon ja yhteistyön välineenä ohjatussa harjoittelussa. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu.
- Peck, J. L. 2014. Social media in nursing education: responsible integration for meaningful use. The Journal of Nursing Education 3, 164 - 169.

2.2 TodaysMeet tuo mobiililaitteet luokkaan

Sirpa Luukkainen

Kokeilun tavoitteena oli saada kokemus TodaysMeet-mobiilityökalun käyttämisestä ja sen toimivuudesta lähiopiskelussa sekä aktivoida opiskelijat kysymään ja keskustelemaan. Opiskelijoiden tehtävänä oli TodaysMeet-työkalua hyödyntämällä esittää kysymyksiä opintojen sisältöön ja opittavaan aiheeseen liittyvistä epäselvyyksistä tai keskustelemaan kulloinkin käsiteltävänä olevasta aiheesta joko nimettömänä tai omalla nimellä.

Projektin aikana työstettiin opintojakson lopputuotoksena syntyvää arvioitavaa tehtävää useamman lähiopiskelukerran aikana. Opiskelijat saivat kokemuksen uuden työkalun käyttämisestä, mutta opintojen sisältöön ei menetelmällä ollut vaikutusta. Opiskelijat kirjoittivat ohjelman sähköiselle taululle pääosin kaikki saman kysymyksen ja/tai lähiopiskelutunnin teeman.

Kokeilun aika meni pienikokoisen mobiililaitteen eli opiskelijoiden oman puhelimen näpräämiseen ja erilaisten puhelinten sovellusten teknisten ongelmien selvittelyyn. Opiskelijoiden suullisen palautteen mukaan TodaysMeet-työkalun käyttö kännykällä ei ollut sujuvaa. Eri puhelimissa on erilaiset järjestelmät, puhelimen näyttö on pieni, eikä hyötyä tässä nimenomaisessa tilanteessa työkalusta koettu olevan, kun opiskelijaryhmä oli pieni ja opiskeltava aihe oli rajattu.

TodaysMeet voisi soveltua käytettäväksi tiedon, asian, kysymysten tai vinkkien ja vastausten keräämiseen ja keskustelun herättämiseen ja aktivointiin isoissa ryhmissä. Opettajan näkökulmasta TodaysMeet-työkalua kannattaa ehdottomasti kokeilla ja käyttää nimenomaan isoissa opiskelijaryhmissä. Väline ei ehkä sovi, jos osallistujat ovat tottumattomia mobiililaitteiden käyttöön. Oppimisympäristö toimi kyllä teknisesti hyvin, kunhan opiskelijat ensin pääsivät järjestelmään sisälle mitä erilaisimmista puhelimistaan. Huomioitava on myös se, että kaikilla opiskelijoilla ei ole käytössään älypuhelin, joten sen käytön varaan tätä osallistavaa menetelmää ei yksinomaan voi suunnitella.

LÄHTEET

TodaysMeet saatavilla [täältä](#).

Salonurmi, Maija-Liisa 2015. [TodaysMeet](#).

TodaysMeet

Listen.

Tässä lisätietolinkki:

<http://fi.wikipedia.org/wiki/DNA>

ilmaisohjelmat.fi at 5:36 PM, 13 Jan 2013

Tervetuloa kurssille!

ilmaisohjelmat.fi at 5:35 PM, 13 Jan 2013

today.io/9si9

[transcript](#) | [projector](#)

Talk.

Message:

140

By submitting this form you agree to the [Privacy Policy](#) and [Terms](#).

Say.

KUVA 2. TodaysMeet-työkalun voi ladata verkosta ilmaiseksi [täältä](#).

3 AIKAISEMMAN OSAAMISEN AKTIVOIMISTA JA KARTOITTAMISTA

Uuden oppiminen rakentuu aikaisemman osaamisen perustalle. Lähtötason selvittäminen tai aikaisemman osaamisen kartoitus ja aktivointi sekä aiheeseen liittyvien ennakkokäsitysten selvittäminen luovat oleellista perustaa uuteen asiaan siirryttäessä tai syvennettäessä aikaisempaa osaamista. Kun tavoitteena on teoreettisen tiedon hallinta, se edellyttää, että opiskelija myös tietää, tuntee ja tunnistaa vaikkapa keskeiset aiheeseen liittyvät käsitteet. Tähän liittyviä välineitä on Quizlet-ohjelma, jolla opiskelijat testasivat anatomian ja fysiologian sanastoa.

3.1 Anatomian ja fysiologian sanasto haltuun Quizlet-ohjelmalla

Sirpa Kammonen

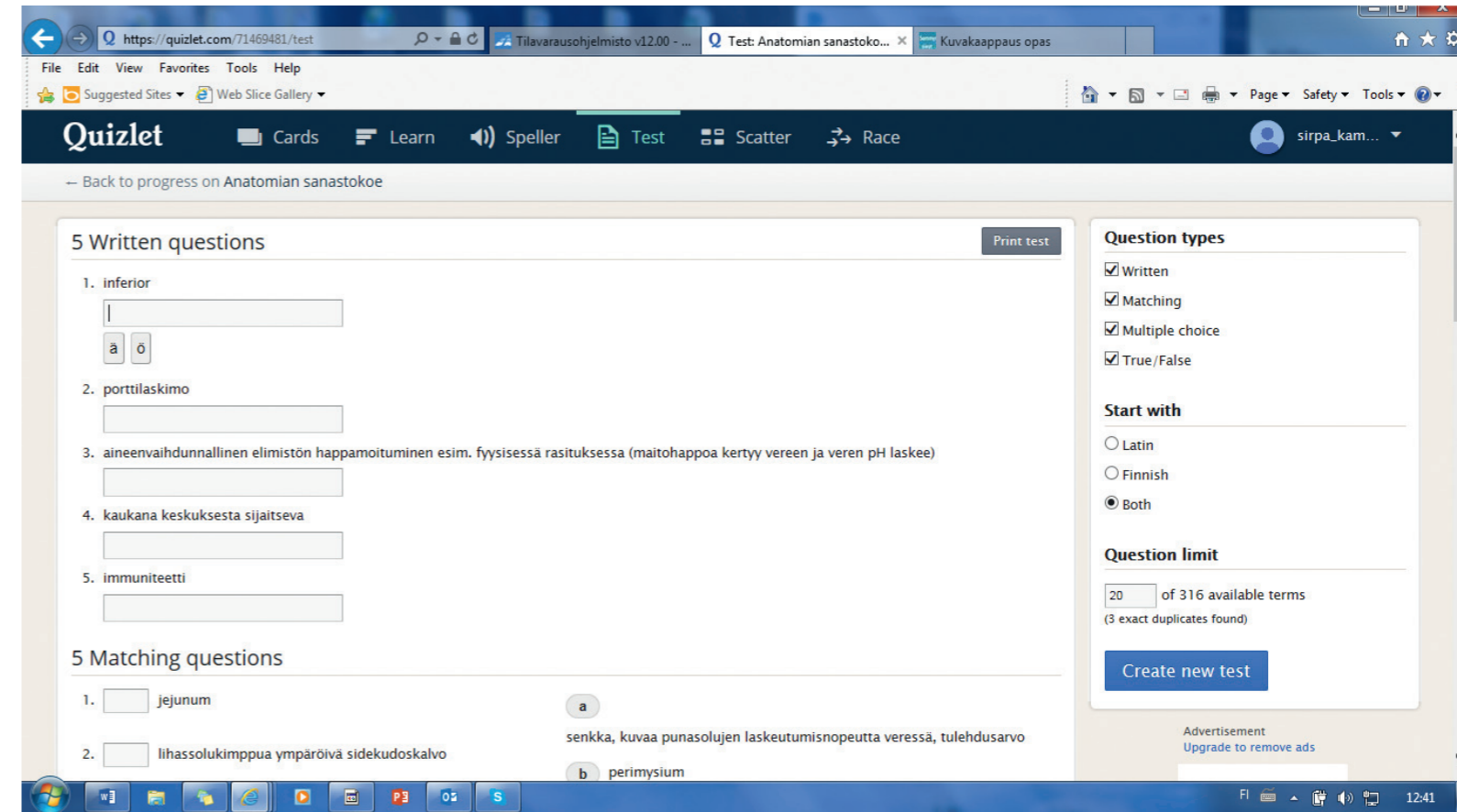
Tavoitteena oli luoda opiskelijoille ympäristö, jossa he voivat kerrata mutta myös opiskella uutta anatomian ja fysiologian sanastoa varsinaista sanastokoea varten. Oppimisympäristönä käytettiin Quizlet-ohjelmaa, joka on vapaasti käytettävissä internetissä. Opettaja loi Quizlet-ohjelmaan harjoitteluympäristön, jossa opiskelijat pystyvät opiskelemaan sanoja erilaisilla menetelmillä. Lisäksi opiskelijoilla oli mahdollisuus testata aiemmin oppimaansa ohjelman avulla.

Ohjelmaa käyttäneestä ryhmästä osa oli lähihoitajataustaisia sairaanhoidon opiskelijoita, joilla oli jo osaamista anatomian ja fysiologian sanastosta. Heille Quizlet-ohjelma tarjosi oivan mahdollisuuden kerrata ja testata osaamistaan mutta samalla oppia myös uutta. Noin puolella ryhmästä ei ollut aiempaa osaamista lainkaan, eli he opiskelivat itselleen uutta sanastoa ohjelman avulla.

Oppimistulokset olivat lupaavia, sillä varsinaisesta anatomian ja fysiologian sanastokokeesta pääsi ensimmäisellä yrittämällä enemmän opiskelijoita läpi kuin aikaisemmin! Opiskelijoiden mielestä Quizlet toimii hyvin, ohjelmassa voi käydä opiskelemassa sanoja silloin, kun itselle sopii, vaikka viiden minuutin pätkissä. Opiskelija voi luoda ohjelmaan itselleen pieniä sanakokeita, joiden avulla opiskelija voi testata osaamistaan ja kehittymistään. Quizletissä sanojen opiskelu on mahdollista myös erilaisten pelien avulla.

Quizlet soveltuu käytettäväksi kielten opiskeluun ja erilaisten ammattisanastojen opiskeluun. Ohjelma ei ehkä sovi opiskelijalle, jolla on heikot atk-aidot, mutta muutoin se tarjoaa paljon mahdollisuuksia. Haasteita oli aluksi ohjelman toimintojen opettelussa. Lopulta ohjelman käyttö osoittautui niin helpoksi, että opettajan oma alakoululainenkin innostui englannin sanakokeiden tekemisessä ja tekikin sinne itse oman harjoitteluympäristön!

Opettajan näkökulmasta Quizlet-ohjelmaa voi hyödyntää vaikkapa liittämällä se Moodle-oppimisympäristöön vaihtoehtona opiskelijoille. Toinen toimintamalli voisi olla se, että opiskelijat itse tekevät ohjelmaan oman ympäristönsä, jonne kirjoittavat sanat itse. Näin sanojen opiskelu toistuu useita kertoja.

KUVA 3. Quizlet-ohjelman sovellus anatomian ja fysiologian sanaston oppimiseen ja kertaamiseen.

LÄHTEET

[Quizlet.](#)

4.1 Visiointia yhteistyössä työelämän toimijoiden kanssa

Merja A. T. Reunanen

Osallistavat kehittämismenetelmät -opintojaksossa yamk-opiskelijat toteuttivat valitsemansa yhteistyötahon kanssa työpajan tai muun toiminnallisen tilanteen haastaen työelämän toimijoita yhteiseen työelämän kehittämiseen. Lähtökohtana käytettiin aikaisemmin toteutettujen kehittämishankkeiden arviointia lähijaksolla toteutetussa arviointiakvaariossa. Akvaariotyöskentely osallisti jokaisen opiskelijan esittelemään oman ennakkotehtävänsä ja arvioimaan muiden osuuksia. Akvaarion yhteisesti kootuista tuotoksista rakennettiin uutislööpit ”Uutishuoneessa” rohkaisemaan tulevaisuuden visiointiin.

Todettujen työelämän kehittämishaasteiden ratkaisemiseksi opiskelijat valitsivat työelämätilanteissa käyttöön ja kokeiltavaksi entuudestaan itselleen vieraita osallistamisen menetelmiä. Menetelminä hyödynnettiin valtakunnallisissa tai alueellisissa hankkeissa kehitettyjä työelämän kehittämisen työkaluja. Niistä esimerkkinä työvälaineet Suomen Kuntaliiton (KL), Sosiaali ja terveys ry:n (SOSTE) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) INNO-kylän verkkosivustolta.

Opiskelijoiden käyttämiä osallistavia menetelmiä olivat mm. tulevaisuusverstaas, joka soveltuu nimenomaan uusien ratkaisujen ja visioiden hahmottamiseen. Monialainen opiskelijaryhmä heittäytyi rohkeasti oman mukavuusalueensa ulkopuolelle, sillä innovaatioissa ei saisi pelätä epäonnistumista. Opiskelijoiden palautteen mukaan juuri monialaisuus ja erilaisiin menetelmiin tutustuminen ja kokeilut lähiopetuksessa tuottivat rohkeutta kokeilla niitä työpaikoillakin.

Opettajana vahvistui käsitys siitä, että opiskelijat innostuvat voidessaan vapaasti valita käytettäviä menetelmiä. Verkossa menetelmiä on tarjolla runsaasti rohkaisemassa tulevaisuuden yhteisölliseen visiointiin eri toimijoita osallistamalla.

KUVA 4. [INNO-kylästä](#) löytyy paljon osallistavia kehittämismenetelmiä.

LÄHTEET

[Arviointiakvaario.](#)

Halttunen-Sommardahl, Riitta. Osallistavia menetelmiä ja rakenteita sosiaaliviraston työssä. Saatavilla [täältä](#).

5.1 Asiantuntijahaastattelut syventävät verkko-opintoja

Pirjo Hartikainen ja Leena Uosukainen

Nuorten mielenterveys ja päihdetyö -verkkokurssia kehitettiin suuryhmälle sopivaksi. Opintojakso koostuu täysin verkko-opinnoista, ja siihen sisällytettiin useita kokonaisuuksia ennaltaehkäisevästä mielenterveystyöstä nuorisopsykiatriaan. Opinnoissa opiskelijat myös tekivät ryhmätehtäviä verkossa annetuista aihealueista.

Verkkokurssiin koottiin kolme asiantuntijahaastattelua, jotka liitettiin Moodleen videoina ja kirjallisina tiivistelminä. Ryhmätyöskentelynä tuotettuja esitelmiä kommentoivat muut ryhmät. Teemaan liittyvällä mielenterveysjärjestön opintokäynnillä opiskelijat kokosivat asiantuntijatietoa itsenäisesti muiden kommentoitavaksi. Oppimispäiväkirjaan tuotettiin annettujen kysymysten ohjaamina omia kokemuksia. Monivalintatentti tehtiin itsenäisesti Moodlella.

Opiskelijoiden oppimispäiväkirjojen perusteella he mm. löysivät ja hyödynsivät uusia nettisivuja ja tiedonhakukanavia, oppivat hyödyntämään sähköisiä palveluja ja käypä hoito -suosituksia monipuolisesti, oppivat tuntemaan paikkakuntansa mielenterveys- ja päihdestrategian, jonka toteutumista voivat seurata jatkossa. Myös opiskelijapalaute oli hyvää, ja verkko-opinnot näyttivät soveltuvan käytettäväksi sekä perusopinnoissa että avoimen amk:n opinnoissa. Oli positiivista, että opintojaksolla oli mukana sekä työelämässä olevia että perusopiskelijoita, myös eri ammattialoilta. Se tuotti keskusteluihin käytännön kokemustietoa ja edisti ammatillista kasvua.

Ihanteellinen ryhmäkoko verkko-opinnoissa olisi enintään 50 opiskelijaa. Silloin opettajatkin pystyvät paneutumaan tehtävien arviointiin sovittujen aikataulujen puitteissa. Numeerisesta arvioinnista luovuttiin suuren osallistujamäärän vuoksi. Oppimisympäristönä Moodle toimi pääsääntöisesti hyvin, vaikka se opettajien näkökulmasta on kankeahko. Haasteina verkko-opinnoissa oli opiskelijoiden itseohjautuvuuden vaihtelu, mikä haittasi ryhmätyöskentelyn etenemistä. Kun tehtävien ohjeistus oli luettu huonosti tai ilmoittautuminen verkkokurssille myöhästyi, opettajat kuormittuivat ”turhista” yhteydenotoista.

Opettajan näkökulmasta oli innostavaa työskennellä työparina ja tuottaa asiantuntijoiden videohaastatteluja osaksi opintoja. Opintojakson suosio yllätti, ja suuri osallistujajoukko ilahdutti myös opettajia. Asiantuntijat olivat innolla mukana, ja opettajankin asiantuntijuus syveni. Oli innostavaa saada hyvää palautetta erityisesti työelämän edustajilta, jotka arvostivat sisällön käytettävyyttä omassa työssään.

Nuorisopsykiatria

Lue ensin luentoaineisto ja katso sen jälkeen oheiset VIDEOT.

Asiasisältö tulee Moodle-tenttiin.

- o Tuomo Vekkelin luentoaineisto
- o Nuorisopsykiatria 1. Haastatteluvideo
- o Nuorisopsykiatria 2. Haastatteluvideo
- o Nuorisopsykiatrinen tutkimus. Tutkimus-, arviointi- ja kriisipoliklinikka
- o HYKS-esittelyvideo
- o Osastohoitojakso HYKS Nuorisopsykiatriassa. Esittelyvideo
- o Nuorten elämänhallinta, psykologi Elina Marttinen. Videoluento

KUVA 5. Esimerkki Moodle-oppimisympäristöstä, jonne on linkitetty asiantuntijahaastatteluja. (Hartikainen & Uosukainen 2015)

5.2 Pariopettajuus vahvistaa osaamista

Haija Kankkunen ja Tiina Lybeck

Lasten ja nuorten seksuaaliterveyden edistäminen -verkkokurssin (3 op) kehittämisessä oli tavoitteena kahden opettajan yhteisen asiantuntijuuden käyttöön ottaminen seksuaaliterveyden opettamisessa. Molempien sisällölliset ja pedagogiset vahvuudet haluttiin ottaa käyttöön parhaalla mahdollisella tavalla.

Verkkokurssi suunniteltiin vuoden 2015 aikana ja tulee tarjolle avoimen ammattikorkeakoulun tarjontaan vuonna 2016. Lähtökohtana oli käyttää opinnoissa opiskelijakeskeisiä ja opiskelijoita aktivoivia menetelmiä. ”Jotta oppimisessa päästäisiin soveltavalle tasolle, on opiskelijoista tehtävä parempia oppijoita nimenomaan itseopiskelun kautta” (Rissanen 2014, 66). Kurssi sisältää vaihtoehtoisia tapoja lähestyä aihealueita ja hyödyntää omaa työ- ja elämäkokemusta sekä vertaisoppimista.

Verkkokurssin rakentamisessa käytettiin valmista tarjolla olevaa materiaalia (esim. Väestöliitto, THL) sekä aiempia, hyväksi havaittuja käytänteitä verkkopedagogiikassa. Lisäksi oli tarkoitus kehittää verkkokurssin opettajapalautetta niin, että se olisi aika- ja kustannustehokasta palvelen jokaisen yksittäisen opiskelijan oppimista.

Tavoitteena on, että kurssi soveltuu laaja-alaisesti erilaisille kohderyhmille, sekä ammattilaisille että ”maallikoille”. Kantavana ajatuksena on nähdä seksuaaliterveyden edistäminen luontevana osana lasten ja nuorten kohtaamista eri tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Verkkokurssin suorittaneiden on mahdollista jatkaa aihealueen piirissä ja syventää seksuaaliterveyden menetelmällisiä taitoja jatkokurssilla. Tämä tullaan toteuttamaan lähiopetuksena ja käytännön kokeiluina seksuaalikasvatustilanteissa.

Uutena aluevaltauksena tässä kehittämistehtävässä on molempien substanssiasiantuntijuuden käyttöönotto ja jakaminen sekä verkkopedagogisen osaamisen vahvistaminen pariopettajuudella. Tavoitteena on, että tästä seuraa uusia avauksia seksuaaliterveyden edistämiseen vaikkapa julkaisuina tai kansainvälisessä toiminnassa, unohtamatta tulevan Mamk-Kyamk-korkeakoulufuusion mahdollisuuksia.

Jutellaan seksuaalisuudesta

KUVA 6. Verkkokurssin aloituksessa vastuupettajien persoonallisella esittäytymisellä halutaan aktivoida opettajien ja opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta.

LÄHTEET

Rissanen, Katri 2014. Case-oppiminen - matkalla kohti kokonaisuusien hallintaa. Teoksessa Kiri, Osku, Huovi, Talvikki & Malvela, Pekka (toim.) Learning Garden. Pedagogisia kukintoja LCCE®- mallin reunamilla. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisu B 129. Tammerprint Oy, 66 - 73.

5.3 Valtakunnalliset verkko-opinnot luovat pohjaa Terveysrasteille

Tuula Okkonen

Perimmäisenä tavoitteena Terveysrastit-oppimisprojektissa on vaikuttaa omalta osaltamme merkittäviin, suomalaisten terveyttä uhkaaviin tekijöihin, tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttöön. Opintojen aikana opiskelijat syventävät tietojaan tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttöön liittyvistä asioista ja saavat kokemusta nuorten ohjaamisesta. Terveysrasteille osallistuu kerralla 90 - 150 yläasteikäistä nuorta.

Terveysrastit-projekti kuuluu Perushoito ja ohjaaminen -harjoitteluun sairaanhoidon opiskelijoilla toisella lukukaudella. Projektin aikana teoriatieto opiskellaan verkkokursseilla sekä case-harjoituksissa, joihin asiantuntijavierailijoina osallistuvat hoitotyön ja farmasian edustajat. Verkko-opetuksen oppimateriaali on tuotettu Itä-Suomen yliopiston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Lahden, Mikkelin, Seinäjoen ja Savonia-ammattikorkeakoulun yhteishankkeena.

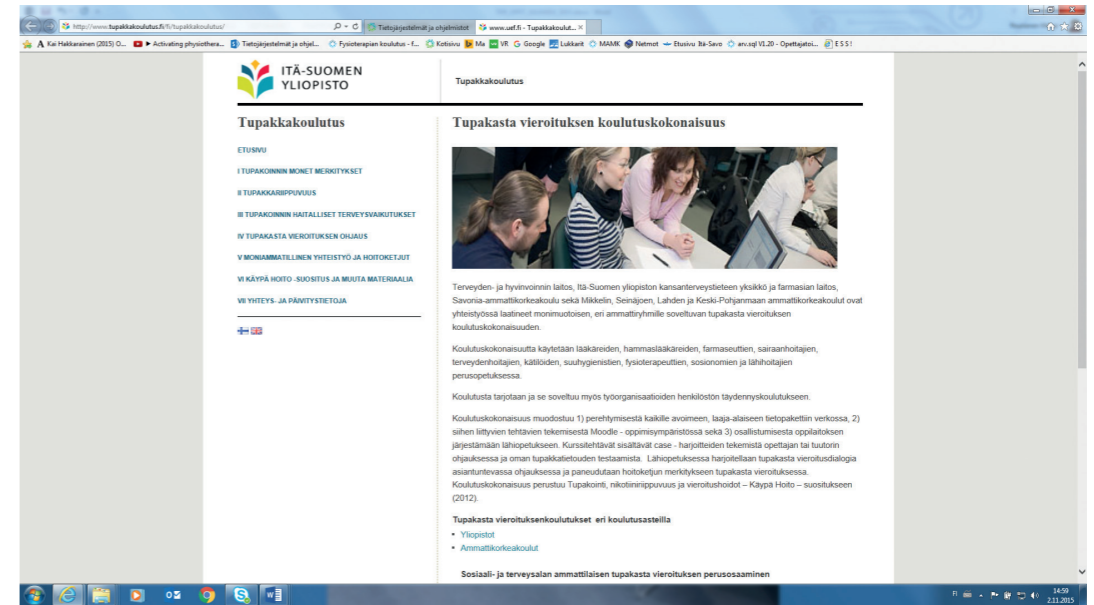
Kun teoriapohja on kunnossa, toteutetaan rastipäivä peruskoulujen 7-luokkalaisille joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden (2. asteen opiskelijat, yliopiston opiskelijat) kanssa. Oppimistulokset ovat olleet erittäin hyviä sekä opiskelijoiden että rasteille osallistuneiden oppilaiden arvioimana.

Valtakunnallisen verkkokurssin ja käytännönläheisten terveystiestien käyttö soveltuu käytettäväksi Terveyden edistämisen ja ohjauksen teemoihin liittyen. Hyvin toteutettu rastipäivä vaatii opiskelijoilta hyvää teoriatiedon osaamista. Opiskelua motivoi se, että opiskelutieto asiaa pääsee heti soveltamaan käytännössä. Oppimisympäristönä on valtakunnallisesti tuotettu Moodle-pohja, jossa ovat opiskelumateriaalit ja teoriaosaa koskeva verkkotentti. Oppimisympäristö toimii opiskelijapalautteen mukaan hyvin. Haasteena on sisällön jatkuva päivittäminen.

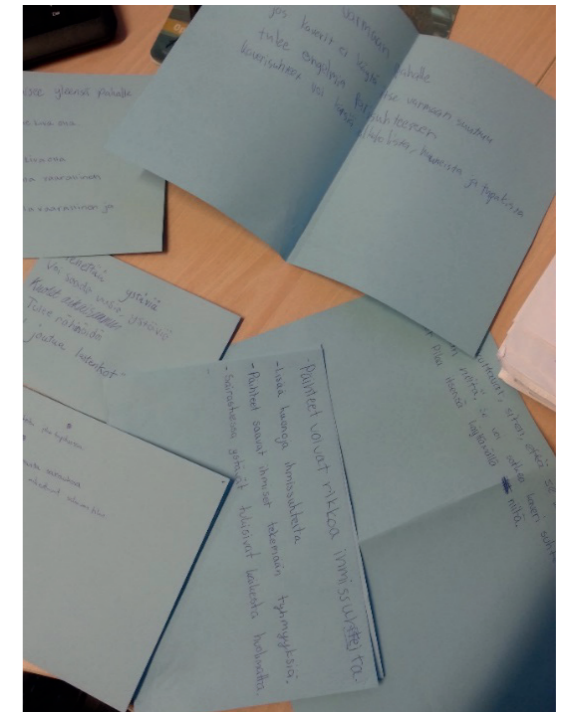
Opettajan näkökulmasta opintokokonaisuus on terveyden edistämisen ja kansanterveydellisten haasteiden kannalta erittäin tärkeä. Opiskeltavat asiat sisäistynevät opiskelijoillekin konkreettisemmin toiminnallisuuden kautta. Mukana on kaksi opettajaa, joten pariopettajuus tuo lisämausteet – hyvä kokemus!

LÄHTEET

[Tupakasta vieroituksen koulutuskokonaisuus](#)

KUVA 7. Valtakunnalliset verkkokurssit soveltuvat käytettäväksi tietoperustan rakentamiseen.

KUVA 8. Tiedon keruuta ja käsittelyä Terveysrastit-opinnoissa. (kuvat: Mira Saira)

5.4 Moniammatillisia opintoja case-pohjalta

Teija Kinnunen, Suvi Lamberg, Pia Kraft-Oksala, Laura Saar & Anne Henttonen

Kehittämistehtävän tavoitteena oli työstää moniammatillisesti opettajien parityöskentelynä fysioterapian ja jalkaterapian opiskelijoille soveltuvat yhteiset case-perustaiset oppimistehtävät. Case-tehtävissä käytetään videointia oppimisvälineenä ja havainnollistamiskeinona.

Tarkoituksena on, että jalkaterapeutti- ja fysioterapeuttiopiskelijat valmistelevat pienryhmissä tehtäviä ensin ammattiryhmittäin, sen jälkeen pohtivat ratkaisuja moniammatillisesti ja tekevät lopuksi havainnollistavan videon yhteistyönä. Opiskelijoita ohjeistetaan ensin tutustumaan esimerkkitapaukseen ja etsimään tutkittua teoriatietoa aiheesta tehtävän käsittelyn tueksi. Tämän jälkeen opiskelijat valitsevat esimerkkiin liittyen tarkoituksenmukaiset testit ja tutkimukset, joista he tekevät johtopäätökset eli jalkaterapia- ja fysioterapiadiagnoosin. Näiden perusteella opiskelijat laativat terapiasuunnitelman ja ohjauksen sekä tekevät tavoitteellisen harjoittelusuunnitelman. Opiskelijaryhmä havainnollistaa suunnitelmansa videoimalla valitut tutkimukset ja keskeisen koosteen harjoittelusta osoittaen niillä osaamisensa ja sen, miten ovat jakaneet alansa erityisosaamista toisilleen.

Moniammatillisten pienryhmien suunnitelmat ja videokoosteet on tarkoitus käsitellä yhteisessä seminaarissa, esimerkiksi käyttäen paneelikeskustelua oppimismenetelmänä. Tehtävässä yhdistyvät teorian ymmärtäminen ja ammatillisen tutkimisen ja terapian soveltaminen käytännön tilanteissa moniammatillista osaamista jakaen.

KUVA 9. Opiskelijat havainnollistivat osaamistaan videokuvauksilla.

6 TUOTOKSET JAKOON!

Oppimistuotosten dokumentointi, visualisointi ja jakaminen muille ovat oppimista innostavia ja motivoivia oppimistekoja. Valmis tuotos tekee osaamista näkyväksi ja osoittaa osaamisen. Tässä julkaisussa toinen esimerkki on opettajien koostama kirjallisen raportoinnin opas Powtoon-ohjelmalla. Se hyödyntää hausalla tavalla visualisointia. Toisessa esimerkissä opiskelijat tekivät osaamistaan näkyväksi tuottamalla tyylikkään verkkokirjan maksuttomassa issuu.com-palvelussa.

6.1 Kirjalliseen raportointiin pikaopas Powtoon-ohjelmalla

Ansa Iivanainen, Elina Jouppila-Kupiainen, Sari Laanterä, Vappu Martikainen & Paula Mäkeläinen

Tavoitteena kirjallisen työn raportoinnin pikaoppaan tuottamisessa oli, että opiskelija löytää helposti ydinasiat kirjallisen työn raportointiin ja opiskelija oppii kirjoittamaan raportin oikeaoppisesti.

Kehittämistyönä opettajatiimi työsti Mamkin verkkoympäristössä käytössä olevan kirjallisen työn ohjeistuksen Powtoon-ohjelmalla. Kirjallisen työn raportoinnin pikaopas on laadittu ja suunniteltu mahdollisimman selkeäksi sisällöltään ja ulkoasultaan. Kokemuksia sen käytöstä ei vielä ole, mutta sen uskotaan soveltuvan käytettäväksi kaikille Mamkin tutkinto-opiskelijoille.

Oppimisympäristönä käytettiin Powtoon-ohjelmaa. Haasteita oli toimivan ohjelman löytämisessä. Ohjeen tekstin ja musiikin ajastaminen oli myös haasteellista, mutta tekstit löytyivät nopeasti.

Opettajan näkökulmasta opas on helppo ottaa haltuun. Opasta voidaan käyttää eri verkko-oppimisympäristöissä esim. Moodlesta ja sitä voi käyttää esimerkiksi ammatillisen kasvun opintojaksolla. Teksti on lyhyt ja ytimekäs, jolloin sen kääntäminen myös englanniksi on helppoa. Englanninkielisenä versiona sitä voidaan käyttää esim. avoimen amk:n verkkokursseilla.

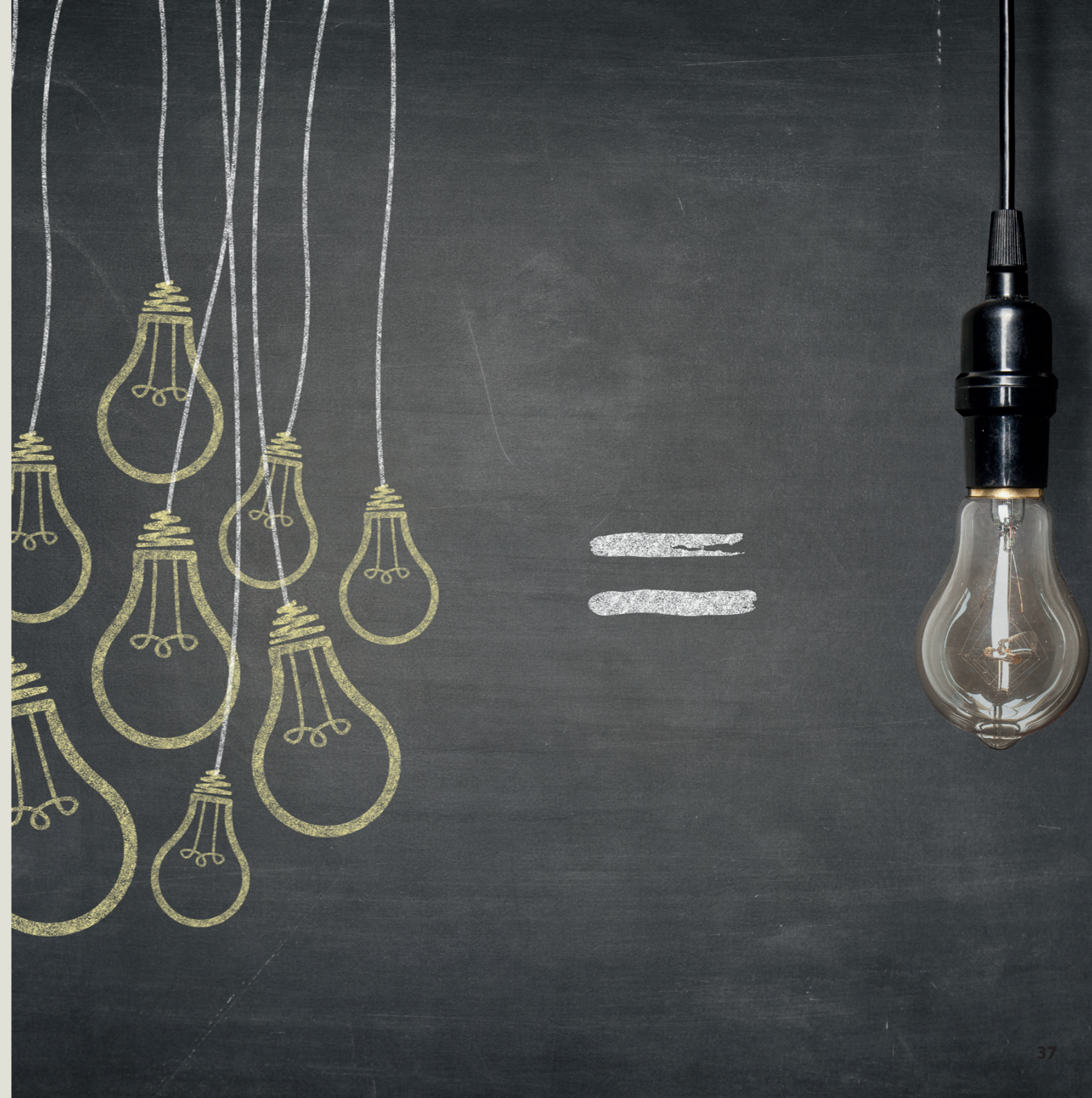
KUVA 10. Kirjallisen työn mallista löytyy nyt Powtoon-ohjelmalla tehty video [täällä](#).

LÄHTEET

Iivanainen, Ansa, Jouppila-Kupiainen, Elina, Laanterä, Sari, Martikainen, Vappu & Mäkeläinen, Paula 2015. Kirjallisen työn mallit. [Saatavilla täältä](#).

7 MITÄ OPITTIIN, MITEN JA MIKSI

Oman osaamisen reflektio ja näkyväksi tehdyn osaamisen vertaaminen opintojakson tavoitteisiin on tärkeä vaihe opiskelussa. Oman oppimisen arviointi, vertaisten kommentit sekä opettajan ja muiden ohjaajien palaute ohjaavat tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehittämiskohteita. Osaamisen reflektio tekee oppimisesta tietoista ja tavoitteellista. Tässä kehittämisprosessissa käytettiin seminaaritehtäviä ja Flingaa reflektion yhtenä välineenä.

7.1 Flinga ryhmäreflektion apuvälineenä

Jaana Dillström ja Erja Ruotsalainen

Sisätauti-kirurgisen harjoittelun seminaarissa oli tavoitteena, että käytetään ryhmätöissä Flingaa, interaktiivista opetuksen työvälinettä, ryhmätyöskentelyn avorihivaiheessa sekä ryhmäreflektion purkuvaiheessa yhteenvetojen tekoon. Ryhmätyön tuloksia olisi jatkossa mahdollisuus käsitellä vuotuisissa harjoittelun teemapäivissä osana opiskelijapalautetta ja/tai hoitotyön/hoitotyön ohjauksen kehittämiseen.

Opiskelijoiden projektiin kuului ennakkoon laadittava essee (800 - 1000 sanaa), jossa kukin opiskelija käsiteli ja reflektoi harjoittelujaksolla kohtamiaan teemoja, kuten eettisiä kysymyksiä, kollegiaalisuutta, potilasturvallisuutta, asiakaslähtöisyyttä, voimavarakeskeisyyttä sekä asiakaspalveluja ja niiden kehittämistä. Myös eniten ammatillisuuden kehittymiseen vaikuttaneita asioita ohjattiin pohtimaan. Työelämäharjoittelun päätteeksi pidettiin seminaari, johon osallistuivat molemmat opettajat.

Seminaaritehtävät olivat pääsääntöisesti huolella laadittuja. Tehtävissä käsiteltiin monipuolisesti kollegiaalisuutta, potilasturvallisuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Myös eettistä pohdintaa oli kohtalaisesti. Omaa oppimista oli kuvattu hyvin reflektoiden oppimiseen johtaneita tekijöitä.

Kehittämistehtävän suunnitteluvaiheessa saimme tietää, että Flinga-työkalua ei vielä ollut saatavilla Savonniemen kampuksella. Seminaarissa opiskelijaryhmä jaettiin pienryhmiin avorihityöskentelyä varten. Opiskelijoita pyydettiin käyttämään omia mobiililaitteitaan ja lähettämään avoriihen tuotoksia opettajan sähköpostiin joko kesken avoriihen tai viimeistään sen päätteeksi. Flingaa oli tarkoitus käyttää käsitekartan rakentamisessa, mutta nyt se tehtiin sähköpostin avulla. Näin työskentely oli huomattavasti Flingaa kömpelömpää, mutta alkuperäinen tavoite saavutettiin; opiskelijoiden reflektion tulokset koottiin yhteiseksi ymmärrykseksi harjoittelussa tärkeiksi koetuissa asioissa.

Flinga on nopea ryhmätyöskentelyn apuväline, joka olisi tässä ryhmäreflektiossa mahdollistanut koko ryhmän ”ajatusien lukemisen” kesken työskentelyn eikä pelkästään kunkin pienryhmän tulosten raportoinnin jälkeen. Tällainen lisää näkökulmia ja monipuolistaa ajattelua, haastaa ottamaan kantaa asioihin, jotka eivät itselle välttämättä tule heti mieleen.

KUVA 12. Flingan käytöstä löytyy opetusvideo YouTubesta [täältä](#).

LÄHTEET

[Flinga](#).

8 MITEN TÄSTÄ ETTEMÄINPÄIN?

Merja A.T. Reunanen & Katri Ryttyläinen-Korhonen

Tähän verkkojulkaisuun koottiin vain pieni näyte siitä pedagogisesta kehittämisestä, jota Mamkin terveysalan laitoksella tehdään. Opettajan arkityöhön kuuluu olennaisesti opetuksen kehittäminen ja uusien pedagogisten ratkaisujen kokeileminen. Julkaisuun sisällytettiin ne kehittämishankkeet, jotka toteutuivat osana terveysalan laitoksen sisäistä, suuryhmäpedagogiikan kehittämisestä käynnistynyttä kehittämisprosessia.

Viime vuosina pedagoginen kehittäminen on ollut erittäin vilkasta. Opettajat ovat olleet aktiivisessa roolissa muun muassa simulaatio-oppimisen ja verkko-opintojen kehittämisessä. Verkkopedagogiikkaa on kehitetty muun muassa integroimalla ammatti- ja kieliopintoja yhteisessä työskentelyssä kansainvälisessä verkostossa hyödyntäen Skype-yhteyksiä. Lisäksi kansainväliseen tarjontaan on kehitetty ja tuotettu englanninkielisiä verkko-opintoja sekä Moodle-että blogi-ympäristöihin. Myös työelämän kanssa toteutuissa oppimisprojekteissa ja erilaisissa hankkeissa tehtävä pedagoginen kehittäminen on terveysalan laitoksella arkipäivää. Hyviä käytänteitä esitellään ja jaetaan aktiivisesti yhteisissä kehittämissäpäivissä, kansallisissa ja kansainvälisissä konferensseissa sekä julkaisuissa, ammattikorkeakoulun julkaisusarjoissa, verkkolehdistä ja hankejulkaisuissa.

Jatkossa opettajien on entistä helpompaa jakaa omaa osaamistaan ja hyviä käytäntöjään Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun intrassa Opettajan e-kampuksella.

Sieltä löytyy jo nyt lyhyitä orientaatioita simulaatio-, työelämä- ja verkkopedagogiikasta sekä innovaatio- ja yrittäjyystoiminasta. Vuoden 2016 alusta avautuu vähitellen käyttöön verkko-opettajalle muitakin tukipalveluita. Opettajan e-kampukseen sisältyy muun muassa Best practice -casekokoelma, jonne opettajat voivat itse päivittää kokeilujaan. Vuoden 2016 alusta aloittavat myös toimintansa digimentorit. Heidän tehtävänä on tukea opettajia verkkopedagogiikan haltuun ottamisessa omaan opetukseen. Sekä uusi foorumi että digimentorit lupaavat innostavaa jatkoa tästä julkaisusta välittyneelle kehittämisinnostukselle.

MAMK

University of Applied Sciences

Julkaisija: Mikkelin Ammattikorkeakoulu

Julkaisusarja: D Vapaamuotoisia julkaisuja | Free-form Publications | 62